

Kwaliteitskader ventilatie

- EPB

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL.....	1
INLEIDING	2
WAAROM?	2
1. STUDIE, OPMAAK STS-VENTILATIE EN KWALITEITSKADER.....	2
2. KOPPELING VAN KWALITEITSKADER & STS-VENTILATIE AAN ENERGIEPRESTATIEREGELGEVING.....	3
2.1 Ventilatievoorontwerp.....	3
2.2 Prestatieverslag ventilatie	3
3. MEER INFORMATIE	4

Inleiding

Vanaf 1 januari 2016 zet het Vlaams Gewest in op de verbetering van de kwaliteit van ventilatiesystemen in residentiële gebouwen.

Voor alle nieuwe en ingrijpend energetisch te renoveren wooneenheden met stedenbouwkundige vergunningsaanvraag of melding vanaf 1 januari 2016, zijn er twee nieuwe verplichtingen voor de aangifteplichtige. Enerzijds moet voor die projecten voor de start van de werkzaamheden een ventilatievoorontwerp worden opgemaakt. Anderzijds wordt het verplicht om na de uitvoering een prestatieverslag te laten opmaken van het geplaatste ventilatiesysteem. In dat prestatieverslag worden de kenmerken en de behaalde prestaties van het ventilatiesysteem getoetst aan de prestatiecriteria van de 'STS-P 73-1 - Systemen voor basis ventilatie in residentiële toepassingen'.

Waarom?

Het verhogen van de aandacht voor de kwaliteit van ventilatiesystemen past in de globale strategie van de energieprestatieregelgeving om gezonde, comfortabele en energiezuinige gebouwen te creëren. Die strategie omvat:

- beter thermisch isoleren, luchtdichter bouwen en energiezuinige installaties plaatsen;
- het voorzien in minimale en gecontroleerde hygiënische ventilatie.

Studies tonen aan dat er in de residentiële bouw een duidelijke nood is aan een kwaliteitsverbetering en aan het correct functioneren van ventilatiesystemen. Het voorzien in minimale ventilatievoorzieningen is al verplicht. Om een goed werkend ventilatiesysteem te creëren, is echter meer nodig dan voldoen aan die minima. Een goed werkend ventilatiesysteem is immers het resultaat van een goed ontwerp, een goede plaatsing en een degelijk onderhoud. Er is meer aandacht nodig voor aspecten zoals de dimensionering van de kanalen, voor de akoestische kwaliteit van roosters, het plaatsen van dempers, voor de beste locatie van de toevoer van verse lucht, het gebruiken van filters ... .

1. Studie, opmaak STS-ventilatie en kwaliteitskader

In 2013-2014 liet het VEA een studie uitvoeren naar het draagvlak voor het invoeren van kwaliteitseisen voor ventilatievoorzieningen. Volgens het studieproject is een handhaafbaar en voldoende pragmatisch kwaliteitskader voor ventilatie-installaties nodig. Dat kwaliteitskader moet meer garanties bieden, zowel bij het ontwerp en de uitvoering, als bij het onderhoud en het gebruik van de installatie. Daarnaast moet de beoogde kwaliteit betaalbaar zijn, zowel wat betreft de investering, het energieverbruik als het onderhoud.

Om kwaliteit en prestaties te beoordelen, is een leidraad of een vergelijkingsbasis nodig van goede en minder goede prestaties. Daarom startte het WTCB samen met partijen uit de ventilatiesector (fabrikanten, verenigingen en organisaties) de uitwerking van een STS-document (Spécifications Techniques / Technische Specificaties) op. Bij de opmaak werd overlegd met de stakeholders die bij de studie betrokken waren. Een STS-document is een instrument voor de realisatie van bouwwerken volgens de regels van de kunst en goed vakmanschap en legt prestatiecriteria vast.

De STS-P 73-1 is op 7 juli 2015 gepubliceerd en kunt u raadplegen op de [website van de FOD-economie](#).

De STS-P 73-1 beschrijft de eisen of prestatiecriteria die het bouwteam kan stellen aan het ontwerp, de componenten, de uitvoering, het onderhoud, de documentatie, de meetinstrumenten en de

prestatieverslaggeving van ventilatie-installaties. De karakteristieken van een ventilatievoorontwerp en van een prestatieverslag van ventilatie-installaties zijn globaal omschreven in informatieve bijlagen 1 en 2. De STS-P 73-1 bevat daarnaast ook informatieve bijlagen 3 en 4 met de te volgen methodes om de product- en systeemprestaties van ventilatie-installaties te bepalen. Tot slot bevat het een informatieve bijlage 5 met de beschrijving van het kwaliteitskader voor de evaluatie van de prestaties van ventilatie-installaties in residentiële gebouwen.

BCCA vzw nam als kwaliteitsorganisatie het initiatief om een kwaliteitskader aan te bieden volgens deze bijlage 5.

2. Koppeling van kwaliteitskader & STS-ventilatie aan energieprestatieregelgeving

2.1 Ventilatievoorontwerp

Voor alle nieuwe en ingrijpend energetisch te renoveren wooneenheden, met stedenbouwkundige vergunningsaanvraag of melding vanaf 1 januari 2016, is de aangifteplichtige verplicht om vóór de start van de werkzaamheden een ventilatievoorontwerp te laten opmaken. Dat is opgenomen in het ministerieel besluit van 28 oktober 2015.

Een ventilatievoorontwerp in het begin van het bouwproces is aangewezen om snel de kwaliteit te verhogen en om de aangifteplichtige meer garantie op een kwalitatieve ventilatie-installatie te geven. Het biedt de volgende voordelen:

- Het ventilatievoorontwerp maakt integraal deel uit van het gebouwontwerp: op basis van het ventilatievoorontwerp worden de onderlinge interacties tussen het ventilatiesysteem en de bouwkundige aspecten (bv. is er voldoende ruimte voor kanalen, is de impact van een ventilatiesysteem op de ruwbouw bekeken ...) afgetoetst;
- De aangifteplichtige wordt vóór de uitvoering van het bouwproject betrokken bij de opgelegde prestaties van de ventilatie-installatie, zodat verrassingen op het einde over het niet behalen van de ventilatie-eisen maximaal worden vermeden;

De aangifteplichtige moet vóór de start van de werkzaamheden eerst een ventilatieverslaggever aanstellen. De aangifteplichtige kan kiezen wie hij/zij daarvoor aanstelt, maar de persoon moet erkend zijn bij de kwaliteitsorganisatie. Een lijst met erkende personen zal te vinden zijn op www.ikventileerverstandig.be. De verslaggever kan de taak van ventilatieverslaggever opnemen als hij/zij zich laat erkennen. De verslaggever is niet verplicht om deze taak op te nemen. De taak valt immers niet onder de verplichte taken van de verslaggever zoals die in de energieprestatieregelgeving zijn bepaald. De ventilatieverslaggever moet ervoor zorgen dat er een ventilatievoorontwerp wordt opgemaakt en dat het wordt opgeladen in de databank van de kwaliteitsorganisatie.

Taak van de verslaggever m.b.t. het ventilatievoorontwerp:

In de databank van de kwaliteitsorganisatie zal het ventilatievoorontwerp van het project een code krijgen. De verslaggever noteert die code en enkele gegevens, zoals de datum van opmaak en de naam van de persoon die het heeft opgemaakt, in de EPB-software 3G. Die extra gegevens zullen in het formulier van de startverklaring worden getoond.

2.2 Prestatieverslag ventilatie

Voor alle nieuwe en ingrijpend energetisch te renoveren wooneenheden, met stedenbouwkundige vergunningsaanvraag of melding vanaf 1 januari 2016, wordt het ook verplicht om na de uitvoering

een prestatieverslag op te maken van het geplaatste ventilatiesysteem. In dat prestatieverslag worden de kenmerken en de behaalde prestaties van het ventilatiesysteem getoetst aan de prestatiecriteria die werden opgesteld in de 'STS-P 73-1 - Systemen voor basis ventilatie in residentiële toepassingen'.

Via het kwaliteitskader moet de ventilatieverslaggever ervoor zorgen dat van alle prestaties van het ventilatiesysteem, m.b.t. roosters, doorstroomopeningen, mechanische debieten, balans, warmteterugwinning ... verslag wordt uitgebracht in de databank van de kwaliteitsorganisatie. Daarna genereert die databank een prestatieverslag van het geplaatste ventilatiesysteem.

Taak van de verslaggever m.b.t. prestatieverslag:

Ook aan het prestatieverslag van het project wordt in de databank van de kwaliteitsorganisatie een code toegekend die de verslaggever daarna noteert in de EPB-software 3G, voor weergave in de EPB-aangifte.

Daarnaast moet de verslaggever alle EPB-gerelateerde prestaties uit het prestatieverslag, rapporteren in de EPB-software, voor opname in de EPB-aangifte. De verslaggever mag geen waarden of prestaties wijzigen.

De verslaggever rapporteert bijvoorbeeld bij de ruimten in het luik van de hygiënische ventilatie de gegevens (merk, type ...) en de behaalde prestaties van natuurlijke toevoerroosters, doorstroomopeningen en natuurlijke afvoeropeningen. Bij de ruimten met mechanische toevoer- of afvoeropeningen vult de verslaggever geen ontwerpdebieten meer in, maar de gemeten mechanische ventilatiedebieten uit het prestatieverslag.

In het energetische luik van de ventilatie-installatie rapporteert hij uit het prestatieverslag de behaalde (on)balans van de gemeten debieten bij warmteterugwinning, het rendement van de warmteterugwinning, de zomer by-pass, het ventilatorvermogen ... .

Er wordt momenteel gewerkt aan een exportmodule om de nodige gegevens uit de databank van het kwaliteitskader vlotter te kunnen importeren in de EPB-software 3G, om dubbele invoer van gegevens zoveel mogelijk te vermijden.

3. Meer informatie

- Het [ministerieel besluit van 28 oktober 2015](#) vindt u in het Belgisch Staatsblad.
- De STS-P 73-1 vindt u op de website van de FOD economie:
http://economie.fgov.be/nl/binaries/STS-P_73-1_Ventilatie_tcm325-269531.pdf
- Er zijn al heel wat opleidingen op de markt die toelichting geven over de opbouw en opzet van de STS-ventilatie. Een aantal van de opleidingen zijn door het VEA erkend als permanente vorming voor verslaggevers.
U vindt een overzicht op <http://www.energiesparen.be/epb/erkende-vormingen>.
- Meer informatie over het opgestelde kwaliteitsproces kunt u vinden op:
www.ikventileerverstandig.be.